

1784 1

KONINKLIJKE BOODSCHAP

Aan

de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Wij bieden U hiernevens ter overweging aan een ontwerp van Wet tot naturalisatie van *Karoline Marie Alwine Aufderheide* en 19 anderen.

De toelichtende memorie (en bijlagen), die het Wetsontwerp verzelt, bevat de gronden waarop het rust.

En hiermede bevelen Wij U in Godes heilige bescherming.

Het Loo, 31 Augustus 1950.

JULIANA.

1784 2

ONTWERP VAN WET

WIJ JULIANA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Allen, die deze zullen zien of horen lezen, saluut! doen te weten:

Alzo Wij in overweging genomen hebben, dat er aanleiding is tot naturalisatie van *Karoline Marie Alwine Aufderheide* en 19 anderen, die aan Ons een verzoek daartoe hebben gedaan, met overlegging van de bewijsstukken, bedoeld in artikel 3 der wet van 12 December 1892 (*Staatsblad* No. 268) op het Nederlandschap en het ingezetenschap, laatstelijk gewijzigd bij de wet van 6 Augustus 1949 (*Staatsblad* No. J 359);

Zo is het, dat Wij, de Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Artikel 1

De hoedanigheid van Nederlander wordt bij deze verleend aan:

- 1°. *Karoline Marie Alwine Aufderheide*, geboren te *Enger (Duitsland)* 13 December 1897, religieuze, wonende te *Joure*, provincie *Friesland*;
- 2°. *Rudolf Birnbaum*, geboren te *Oppeln (Duitsland)* 9 Mei 1885, fabrikant van lederwaren, wonende te *Amsterdam*, provincie *Noordholland*;
- 3°. *Pierre Eugène Joseph Dewez*, geboren te *Grivegnée (België)* 17 Maart 1914, chef van de afdeling correspondentie bij een kolenmijn, wonende te *Kerkrade*, provincie *Limburg*;
- 4°. *Johan Peter Dovermann*, geboren te *Kerkrade (Limburg)* 6 September 1893, machinist, wonende te *Kerkrade*, provincie *Limburg*;
- 5°. *Theodoor Goebbels*, geboren te *Kerkrade (Limburg)* 15 April 1917, opzichter in een kolenmijn, wonende te *Kerkrade*, provincie *Limburg*;
- 6°. *Martinus Theodorus Grethe*, geboren te *Amsterdam (Noordholland)* 17 Januari 1915, slager, wonende te *Amsterdam*, provincie *Noordholland*;
- 7°. *Johann Hassel*, geboren te *Horst (Duitsland)* 25 Juli 1914, mijnwerker, wonende te *Schinnen*, provincie *Limburg*;
- 8°. *Eugenie Florentine Jaeger*, weduwe van *Georg Johann Peter Scheepers*, geboren te *Witten (Duitsland)* 30 November 1893, winkelierster, wonende te *Sittard*, provincie *Limburg*;
- 9°. *Alfred Joseph*, geboren te *Londorf (Duitsland)* 3 Juli 1908, vertegenwoordiger, wonende te *Rotterdam*, provincie *Zuidholland*;
- 10°. *Gertrud Elisabeth Kampermann*, geboren te *Bochum (Duitsland)* 16 Juni 1891, religieuze-onderwijzeres, wonende te *Wognum*, provincie *Noordholland*;
- 11°. *Maria Joseph Willem Lammerschop*, geboren te *Sittard (Limburg)* 11 Mei 1904, kleermaker, wonende te *Sittard*, provincie *Limburg*;

- 12°. *Alois Menhart*, geboren te *Graz-Eggenberg (Oostenrijk)* 28 Juni 1913, timmerman, wonende te *De Werken en Sleewijk*, provincie *Noordbrabant*;
- 13°. *Richard Nathan*, geboren te *Algringen (Duitsland)* 31 Maart 1904, fabrikant, wonende te *Tilburg*, provincie *Noordbrabant*;
- 14°. *Hendrik Nobel*, geboren te *Sundhausen (Duitsland)* 21 Maart 1891, handelsbediende, wonende te *Djakarta, Republiek der Verenigde Staten van Indonesië*;
- 15°. *Dorothea Maria Hermine Porrio*, geboren te *München-Gladbach (Duitsland)* 2 Juni 1907, filiaalhoudster, wonende te *Rotterdam*, provincie *Zuidholland*;
- 16°. *Peter Wilhelm Oskar Reinhardt*, geboren te *Berlijn-Charlottenburg (Duitsland)* 14 Juli 1922, werktuigkundig-constructeur, wonende te *Amsterdam*, provincie *Noordholland*;
- 17°. *Rudolf Hendrik Ladislaus de Saint-Obin*, geboren te *Groningen (Groningen)* 9 Augustus 1909, onderwijzer, wonende te *Delft*, provincie *Zuidholland*;
- 18°. *Georg Heinrich Gustav Schierholz*, geboren te *Bad-Salzuflen (Duitsland)* 23 Januari 1916, chauffeur, wonende te *Lochem*, provincie *Gelderland*;
- 19°. *Izak Dawid Spett*, geboren te *Wojnicz (Polen)* 30 Augustus 1902, kleermaker, wonende te *Amsterdam*, provincie *Noordholland*;
- 20°. *Olga Winter*, geboren te *Blendow (Polen)* 23 December 1908, linnenjuffrouw, wonende te *Utrecht*, provincie *Utrecht*.

Artikel 2

Deze wet treedt in werking met ingang van de dag na die van haar afkondiging.

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat alle Ministeriële Departementen, Autoriteiten, Colleges en Ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven

De Minister van Justitie,

1784 3

MEMORIE VAN TOELICHTING

Onder verwijzing voor het overige naar de ingewonnen ambtsberichten¹⁾ ten aanzien van de verzoeken om naturalisatie van *Karoline Marie Alwine Aufderheide* en 19 anderen, moge de ondergetekende het volgende aantekenen.

De verzoekster *Karoline Marie Alwine Aufderheide*, genoemd in artikel 1, onder 1°, is te *Enger (Duitsland)* geboren. Zij bezit de Duitse nationaliteit. Zij kwam in 1923 naar Nederland en trad in een Nederlandse kloosterorde. Zij behaalde een Nederlandse Nijverheidsacte en geeft les in koken en voedingsleer. Door haar langdurig verblijf hier te lande is zij zich Nederlandse gaan gevoelen. Haar houding gedurende de bezettingsjaren was goed.

Voorgedragen in artikel 1, onder 2°, wordt *Rudolf Birnbaum*, geboren te *Oppeln (Duitsland)* uit Duitse ouders. Hij is thans zonder nationaliteit. In 1934 week hij uit naar Nederland en woont sedertdien te *Amsterdam*. Gedurende de oorlog werd verzoeker niet gedeporteerd op grond van zijn huwelijk. Hij is fabrikant van lederwaren en voorziet als zodanig in het onderhond van zich en zijn echtgenote. Hij gevoelt zich aangetrokken tot het Nederlandse volk en wenst hier te blijven.

Pierre Eugène Joseph Dewez, voorgedragen in artikel 1, onder 3°, is in 1914 te *Grivegnée (België)* geboren uit Belgische ouders en bezit mitsdien de Belgische nationaliteit. Op elfjarige leeftijd kwam hij in 1919 met zijn ouders naar Nederland, alwaar hij sindsdien heeft gewoond. Hij is gehuwd met een Nederlandse vrouw. Als chef van de afdeling correspondentie bij een kolenmijn heeft hij een bestaan. Gedurende de oorlogsjaren heeft hij zich als een oprecht vriend van het Nederlandse volk gedragen.

De staatloze verzoeker *Johan Peter Dovermann*, genoemd in artikel 1, onder 4°, is te *Kerkrade* geboren uit van oorsprong Duitse ouders. Hij heeft steeds in Nederland gewoond. Als mijnwerker verdient hij het brood voor zich en zijn gezin. Adressant, wiens

¹⁾ Zijn met de overige bij deze Memorie van Toelichting overgelegde stukken nedergelegd ter griffie, ter inzage van de leden.

kinderen bereids de Nederlandse nationaliteit bezitten, is in geest en leven Nederlander. Gedurende de oorlogsjaren heeft hij zich als zodanig gedragen.

In artikel 1, onder 5°, wordt voorgedragen de staatloze verzoeker Theodoor Goebbeis, geboren te Kerkrade uit een vader van Duitse en een moeder van Nederlandse herkomst. Sedert geboorte woont hij in Kerkrade en genoot aldaar zijn opvoeding en opleiding. Hij is opzichter in een kolennijl en heeft voldoende inkomsten. Gedurende de oorlogsjaren heeft hij een afwijzende houding tegenover de bezetter aangenomen.

In artikel 1, onder 6°, wordt voorgedragen de staatloze verzoeker Martinus Theodorus Grethe. Hij is geboren in 1915 te Amsterdam uit een van oorsprong Duitse vader en een moeder van Nederlandse herkomst. Steeds heeft hij in Nederland gewoond. Hij werd opgeleid in het slagersvak en is thans als mede-firmant opgenomen in de slagerij van zijn vader. Hij heeft voldoende inkomsten om in het onderhoud van zich en zijn Nederlandse echtgenote te voorzien. Hij gevoelt zich Nederlander en heeft zich tijdens de bezetting als zodanig gedragen.

De Duitse verzoeker Johann Hassel, genoemd in artikel 1, onder 7°, is te Horst (Duitsland) geboren. Zijn moeder was van oorsprong Nederlandse. Op zesjarige leeftijd kwam hij naar Nederland, waar hij door zijn Nederlandse grootouders werd opgevoed. Sedertdien heeft hij onafgebroken hier te lande gewoond. Adressant is gehuwd met een Nederlandse vrouw. Uit dit huwelijk zijn drie kinderen geboren, die een Nederlandse opvoeding krijgen. Hij kan geacht worden te zijn opgenomen in de Nederlandse volksgemeenschap. Zijn beroep van mijnwerker levert hem voldoende inkomsten op. In November 1941 werd hij ingelijfd in het Duitse leger. Hij diende als chauffeur, werd in Februari 1942 gewond en in September van dat jaar met verlof gezonden en tewerkgesteld op een Nederlandse mijn. Hij heeft zich verre weten te houden van alles wat naar nationaal-socialisme zweemde.

Genoemd in artikel 1, onder 8°, wordt de Duitse verzoekster Eugenie Florentine Jaeger, weduwe van Georg Johann Peter Scheepers, geboren te Witten (Duitsland). Zij bezit de Duitse nationaliteit. In 1921 vestigde het gezin Scheepers—de Jaeger zich in Nederland. Sindsdien heeft verzoekster, behoudens gedurende het tijdvak van Juli 1931 tot November 1932, toen zij in Duitsland verbleef, hier te lande gewoond. Zij is winkelierster en heeft voldoende inkomsten. Tijdens de oorlogsjaren heeft zij zich verre gehouden van de Duitsers. Zij weigerde toe te treden tot enige Duitse organisatie. Als straf werd haar winkel gesloten en de inventaris in beslag genomen. Verzoekster, wier kinderen met Nederlanders zijn gehuwd, gevoelt zich Nederlandse en wenst hier te blijven wonen.

In artikel 1, onder 9°, wordt voorgedragen de staatloze verzoeker Alfred Joseph, geboren te Londorf (Duitsland). Hij is van Duitse herkomst. Sedert 1933 woont hij in Nederland. In 1942 dook hij onder, doch werd verraden en overgebracht naar Westerbork, later naar Auswitz. Na de bevrijding keerde hij terug naar Nederland. Hij is exportleider en heeft genoegzame inkomsten. Verzoeker is niet voornemens zich in het buitenland te vestigen.

Voorgedragen in artikel 1, onder 10°, wordt de Duitse verzoekster Gertrud Elisabeth Kampermann, geboren te Bochum (Duitsland) uit Duitse ouders. Sedert 1911 woont zij in Nederland. Zij is hoofd van een school en leeft in kloostergemeenschap. Verzoekster gevoelt zich door haar langdurig verblijf hier te lande Nederlandse en heeft zich tijdens de bezettingsjaren als zodanig gedragen.

De verzoeker Maria Joseph Willem Lammerschop, voorgedragen in artikel 1, onder 11°, is te Sittard geboren uit staatloze ouders en is mitsdien zonder nationaliteit. Sedert zijn geboorte woont hij onafgebroken hier te lande. Hij is gehuwd met een Nederlandse vrouw. Zijn kinderen bezitten de Nederlandse nationaliteit ingevolge artikel 2, onder c, der wet op het Nederlanderschap en het ingezetenschap. Verzoeker is kleermaker en heeft voldoende inkomsten om in het onderhoud van zich en zijn gezin te voorzien. Gedurende de oorlogsjaren heeft verzoeker zich goed gedragen.

Alois Menhart, genoemd in artikel 1, onder 12°, kwam op zevenjarige leeftijd in 1920 met een Oostenrijks kindertransport naar Nederland. Hij is geboren te Graz-Eggenberg (Oostenrijk) en bezit de Oostenrijkse nationaliteit. Hij werd hier te lande opgevoed bij Nederlandse pleegouders. Verzoeker is timmerman en voorziet als zodanig in het onderhoud van zich en zijn gezin. Na zijn vestiging in Nederland is hij niet meer teruggeweest in zijn geboorteland. Hij gevoelt zich Nederlander. In de bezettingsjaren was hij ondergedoken en maakte zich gedurende die tijd verdienstelijk voor het Nederlandse verzet.

De in artikel 1, onder 13°, voorgedragen staatloze verzoeker Richard Nathan is te Algringen (Duitsland) geboren en bezat oorspronkelijk de Duitse nationaliteit. Tot 1934 verbleef hij in zijn

geboorteland. In dat jaar kwam hij naar Nederland. Gedurende de oorlogsjaren was hij van 1942 af ondergedoken om zich aan deportatie te onttrekken. Verzoeker is fabrikant van bretelles en voorziet op genoegzame wijze in het onderhoud van zich en zijn gezin. Hij kan geacht worden te zijn ingeburgerd..

Voorgedragen in artikel 1, onder 14°, wordt Hendrik Nobel, geboren te Sundhausen (Duitsland) uit Duitse ouders. Hij bezit de Duitse nationaliteit. Van 1914 tot 1922 woonde hij te Amsterdam en vervolgens in Indonesië. Gedurende de Japanse bezetting werd hij niet geïnterneerd, aangezien hij van Duitse herkomst was. Hij heeft echter hiervan geen voordelen genoten en zich niet als Duitser laten registreren. Hij gevoelt zich tot de Nederlanders aangetrokken en wil na pensionering zich in Nederland vestigen.

De Duitse verzoekster Dorothea Maria Hermine Porrio, voorgedragen in artikel 1, onder 15°, is te München-Gladbach (Duitsland) geboren uit Duitse ouders. In 1923 kwam zij met haar moeder naar Nederland. Sindsdien heeft zij onafgebroken hier te lande gewoond. Zij is filiaalhoudster en heeft genoegzame inkomsten. In de oorlogsjaren nam zij een goede Nederlandse houding aan. Zij verspreide illegale lectuur en liet anderen in haar huis naar de geallieerde nieuwsberichten luisteren. Zij is gedwongen lid geweest van een Duitse instelling.

Voorgedragen in artikel 1, onder 16°, wordt Peter Wilhelm Oskar Reinhardt, geboren te Berlijn-Charlottenburg (Duitsland) uit Tsjecho-Slowaakse ouders. Thans is hij zonder nationaliteit. In 1937 kwam hij naar Nederland. Sedertdien heeft hij onafgebroken hier te lande gewoond. Hij is in het bezit van een diploma van een Nederlands Middelbaar Technische School. Als werktuigkundig-constructeur voorziet hij in zijn onderhoud. Verzoeker heeft zich de Nederlandse zeden en gewoonten eigen gemaakt. Gedurende de oorlogsjaren was hij de illegaliteit behulpzaam.

Rudolf Hendrik Ladislaus de Saint-Obin, voorgedragen in artikel 1, onder 17°, is te Groningen geboren uit een vader van Franse en een moeder van Belgische herkomst. Hij woont sedert zijn geboorte hier te lande en genoot een Nederlandse opvoeding en opleiding. Hij is in het bezit van verschillende onderwijsdiploma's en is thans als onderwijzer verbonden aan een gemeentelijke school voor openbaar uitgebreid lager onderwijs. Gedurende de oorlogsjaren is hij door de Duitsers geïnterneerd. Requestrant onderscheidt zich in niets van een geboren Nederlander.

Georg Heinrich Gustav Schierholz, voorgedragen in artikel 1, onder 18°, is te Bad-Salzuflen (Duitsland) geboren en bezit de Duitse nationaliteit. Zijn moeder was van geboorte Nederlandse. Sedert 1927 woont hij in Nederland. Hij huwde een Nederlandse vrouw, uit welk huwelijk hier te lande vier kinderen zijn geboren. Gedurende de oorlogsjaren werd hij opgeroepen om dienst te doen bij het Duitse leger. Hij probeerde onder te duiken, hetgeen toen niet gelukte. Van Mei 1943 tot September 1944 deed hij dienst als kok. Toen dook hij onder en sloot zich aan bij de illegaliteit. Hierbij heeft hij actief gewerkt. Verzoeker, die zich Nederlander is gaan gevoelen, voorziet als chauffeur op genoegzame wijze in het onderhoud van zich en zijn gezin.

Voorgedragen in artikel 1, onder 19°, wordt de Poolse verzoeker Izak Dawid Spett, geboren te Wojnicz (Polen) uit Poolse ouders. Hij woonde tot 1930 in zijn geboorteland en kwam toen naar Nederland. Eerst in 1933 werd hij in het bevolkingsregister van Amsterdam ingeschreven. Hij vestigde een maatkleidingbedrijf en een detailhandel in confectiegoederen, welke zaak hij thans nog drijft. Hieruit heeft hij voldoende inkomsten om in het onderhoud van zich en zijn echtgenote te voorzien. Gedurende de oorlogsjaren waren hij en zijn echtgenote ondergedoken, teneinde zich aan deportatie te onttrekken. Verzoeker gevoelt zich met land en volk verbonden.

De Poolse verzoekster Olga Winter, voorgedragen in artikel 1, onder 20°, is te Blendow (Polen) geboren. Zij verbleef tot 1929 in haar geboorteland en kwam in dat jaar met een Nederlandse familie als dienstbode naar Nederland. Sindsdien woont zij onafgebroken hier te lande. Zij is thans als linnenjuffrouw werkzaam in het Ooglijdersgasthuis te Utrecht. Zij is in 1944 enige tijd ondergedoken, omdat zij bevreesd was naar Duitsland te worden gezonden. Zij kan geacht worden in de Nederlandse volksgemeenschap te zijn opgenomen.

Met uitzondering van de verzoeker, genoemd in artikel 1, onder 17°, geldt ten aanzien van allen dat zij, hetzij omdat zij thans geen nationaliteit hebben, hetzij omdat zij hun nationaliteit door de voorgestelde naturalisatie zullen verliezen, niet een dubbele nationaliteit zullen hebben.

De Minister van Justitie,

STRUYCKEN.